

Sygn. akt IV U 399/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania I. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 20 marca 2015 roku znak: (...)

o prawo do renty rodzinnej

postanawia:

1. uchylić zaskarżoną decyzję i sprawę przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. do ponownego rozpoznania;
2. umorzyć postępowanie.

Sygn. akt IV U 399/15

UZASADNIENIE

postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 3 czerwca 2015 r.

W dniu 19 stycznia 2015 r. ubezpieczona I. Z. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie jej prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu (...)r. ojcu A. Z. (k. 45-51 cz. V akt ZUS).

Od 24 maja 2013 r. ubezpieczona pobiera rentę socjalną. Świadczenie to przyznane jej zostało na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15 lipca 2014 r., sygn. akt IV U 1609/13, na okres dwóch lat w związku z ustaloną całkowitą niezdolnością do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało w okresach wskazanych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 ze zm.) (k. 33 cz. V akt ZUS). Powyższy wyrok został zrealizowany decyzją ZUS Oddział w T. z dnia 29 sierpnia 2014 r., którą przyznano ubezpieczonej prawo do renty socjalnej na okres od 24 maja 2013 r. do 31 maja 2015 r. (k. 43 cz. V akt ZUS).

W sprawie toczącej się do sygn. akt IV U 1609/13 Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych chirurga ortopedy-traumatologa, neurologa i specjalisty chorób wewnętrznych, którzy rozpoznali u odwołującej toczeń rumieniowaty układowy, martwicę aseptyczną głów kości udowych (typ A), osteopenię, niedobór witaminy D3 i naczyniaki wątroby, uznając ją za osobę całkowicie niezdolną do pracy na okres 2 lat od daty złożenia druku N-9, tj. od

24 maja 2013 r. Stwierdził jednocześnie, że całkowita niezdolność do pracy powstała u wnioskodawczynie przed 18 rokiem życia (k. 25-28 cz. V akt ZUS).

W orzeczeniu z dnia 18 lutego 2015 r. lekarz orzecznik ZUS, rozpoznając u wnioskodawczynie toczeń rumieniowaty układowy, aseptyczną martwicę głów kończyn udowych i podejrzenie zespołu Raynauda, uznał ją za osobę całkowicie niezdolną do pracy na okres do 31 maja 2015 r., podnosząc, że nie można ustalić daty powstania u wnioskodawczynie całkowitej niezdolności do pracy. Jako numer statystyczny choroby zasadniczej wskazał M32 (k. 54 cz. IV akt ZUS, k. 56 cz. V akt ZUS).

Orzeczenie to zostało skutecznie doręczone ubezpieczonej w dniu 25 lutego 2015 r. (potwierdzenie odbioru przesyłki poleconej- k. 56a cz. V akt ZUS). Pomimo pouczenia o przysługującym jej prawie do wniesienia sprzeciwu od wydanego orzeczenia do komisji lekarskiej ZUS, odwołująca sprzeciwu takiego nie wywiodła. W związku z tym, w oparciu o orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 18 lutego 2015 r. decyzją z dnia 20 marca 2015 r. ZUS Oddział we T. odmówił I. Z. przyznania prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu (k. 57 cz. V akt ZUS).

W dniu 30 marca 2015 r. ubezpieczona wniosła o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika do komisji lekarskiej, podnosząc, że orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 18 lutego 2015 r. zostało niejasno sformułowane i wprowadziło ją w błąd. Ubezpieczona podała, że nie wiedziała, iż orzeczenie to jest równoznaczne z odmową przyznania jej renty rodzinnej (k. 3 as).

Główny Lekarz Orzecznik ZUS nie przywrócił wnioskodawczynie terminu do wniesienia sprzeciwu- jak podała- z powodu braku istotnych i niezależnych od ubezpieczonej przesłanek uniemożliwiających złożenie sprzeciwu w obowiązującym terminie (pismo ZUS z dnia 9 kwietnia 2015 r.- k. 58 cz. V akt ZUS).

W dniu 17 kwietnia 2015 r. ubezpieczona wywiodła odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 20 marca 2015 r. W odwołaniu zarzuciła, że organ rentowy nie rozpatrzył wniesionego przez nią po terminie sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika. Jak podała, nie złożyła w terminie sprzeciwu do komisji lekarskiej z przyczyn od niej niezależnych. Nie była bowiem w stanie przeanalizować pisma z ZUS z uwagi na pogorszenie stanu zdrowia (k. 2 as).

Sąd zważył, co następuje:

Zaskarżoną decyzję ZUS Oddział w T. z dnia 20 marca 2015 r. należało uchylić, sprawę przekazać do rozpoznania organowi rentowemu, umarżając postępowanie.

Zgodnie z treścią art. 477⁹ § 3¹ k.p.c., sąd odrzuci odwołanie w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji albo stwierdzenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, jeżeli podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a osoba zainteresowana nie wniosła sprzeciwu od tego orzeczenia do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odwołanie jest oparte wyłącznie na zarzutach dotyczących tego orzeczenia. Jeżeli odwołanie opiera się także na zarzucie nierozpatrzenia wniesionego po terminie sprzeciwu od tego orzeczenia, a wniesienie sprzeciwu po terminie nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby zainteresowanej, sąd uchyli decyzję, przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu i umarża postępowanie. W takim przypadku organ rentowy kieruje sprzeciw do rozpatrzenia do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Sformułowanie „przyczyny niezależne” jest szersze od „braku winy strony” i pozwala na uwzględnienie także niektórych przyczyn zawinionych (por. postanowienie SN z dnia

14 lutego 1996 r., II URN 63/95, OSNAPIUS 1996/17/256). Sformułowanie to ma charakter generalny i ad casu w sposób elastyczny musi być oceniane przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności konkretnej sprawy. Dla przykładu w piśmiennictwie wskazuje się na: chorobę, pobyt za granicą, niezajomość prawa, nieporadność, wprowadzenie w błąd przez organ rentowy jako przyczyny naruszenia terminu niezależne od odwołującego („Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz do artykułów 1-729”, dr hab. Agnieszka Góra- Błaszczkowska, 2013 r., Legalis).

Analiza akt organu rentowego prowadzi do wniosku, że w dniu 19 stycznia 2015 r. ubezpieczona I. Z. wystąpiła do organu rentowego z roszczeniem o przyznanie jej prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu(...) ojcu A. Z..

W orzeczeniu z dnia 18 lutego 2015 r. lekarz orzecznik ZUS uznał wnioskodawczynię za osobę całkowicie niezdolną do pracy na okres do 31 maja 2015 r., stwierdzając jednocześnie, że nie można ustalić daty powstania u niej całkowitej niezdolności do pracy.

Orzeczenie to zostało skutecznie doręczone ubezpieczonej drogą pocztową w dniu 25 lutego 2015 r. Pomimo stosownego pouczenia zawartego na druku orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 18 lutego 2015 r. o prawie jego zaskarżenia, od orzeczenia tego ubezpieczona nie wywiodła sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS. W związku z tym, decyzją z dnia 18 lutego 2015 r. organ rentowy odmówił jej przyznania prawa do renty rodzinnej. Po otrzymaniu tej decyzji, ubezpieczona złożyła w ZUS wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika do komisji lekarskiej, którego Główny Lekarz Orzecznik Zakładu nie uwzględnił.

W odwołaniu od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 20 marca 2015 r. ubezpieczona podniosła zarzut nierozpatrzenia wniesionego po terminie sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika, podnosząc, że nie była w stanie przeanalizować doręzonego jej pisma z ZUS (orzeczenia lekarza orzecznika) z uwagi na pogorszenie stanu zdrowia.

Uwzględniając okoliczności sprawy Sąd stwierdził, że wniesienie przez I. Z. sprzeciwu po terminie nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych.

Za przekonujące Sąd uznał argumenty przedstawione przez ubezpieczoną, że treść wydanego w dniu 18 lutego 2015 r. orzeczenia przez lekarza orzecznika ZUS nie była dla niej zrozumiała. W orzeczeniu tym wskazano bowiem, że jest ona osobą całkowicie niezdolną do pracy na okres do 31 maja 2015 r., co rzeczywiście sugerowałoby pozytywne rozpatrzenie wniosku o rentę rodzinną, zaznaczono jednak, że nie można ustalić daty powstania u wnioskodawczyni całkowitej niezdolności do pracy. Trafne było spostrzeżenie odwołującej, że to, kiedy powstała u niej całkowita niezdolność do pracy wynikało z opinii sądowno- lekarskiej wydanej w sprawie o rentę socjalną. Istotnie, pod sygn. akt IV U 1609/13 toczyło się postępowanie sądowe w sprawie z odwołania ubezpieczonej od decyzji odmawiającej jej przyznania prawa do renty socjalnej. W postępowaniu tym, celem weryfikacji ustaleń poczynionych w postępowaniu przed ZUS odnośnie stanu zdrowia wnioskodawczyni, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych chirurga ortopedy- traumatologa, neurologa

i specjalisty chorób wewnętrznych, którzy rozpoznali u odwołującej toczeń rumieniowaty układowy, martwicę aseptyczną głów kości udowych (typ A), osteopenię, niedobór witaminy D3 oraz naczyniaki wątroby i uznali ją za osobę całkowicie niezdolną do pracy na okres 2 lat od daty złożenia druku N-9, tj. od 24 maja 2013 r.- stwierdzając jednocześnie, że całkowita niezdolność do pracy powstała u wnioskodawczyni przed 18 rokiem życia. W oparciu o tę opinię Sąd Okręgowy w Tarnowie przyznał odwołującej prawo do renty socjalnej od 24 maja 2013 r. na okres dwóch lat. W kontekście zatem tej sprawy i poczynionych w niej ustaleń, zasadny jest argument ubezpieczonej, iż trudno było jej ocenić sformułowanie zawarte

w treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 18 lutego 2015 r., że nie można ustalić daty powstania u niej całkowitej niezdolności do pracy. Takie sformułowanie mogło wprowadzić odwołującą w błąd, w szczególności, gdy zważy się, że nie jest ona osobą obeznaną z przepisami z zakresu ubezpieczeń społecznych i przepisami proceduralnymi.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że zaraz po otrzymaniu decyzji z dnia 20 marca

2015 r. o odmowie przyznania prawa do renty rodzinnej, odwołująca przedsięwzięła niezbędne kroki mające na celu zmanifestowanie swojego niezadowolenia z rozstrzygnięcia Zakładu.

Udała się do placówki ZUS po to, by złożyć sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika. Tam dowiedziała się, że w takiej jak jej sytuacja należy wnieść o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu. Wniosek taki odwołująca sformułowała, podnosząc w nim, że orzeczenie lekarza orzecznika ZUS zostało niejasno sformułowane i wprowadziło ją w błąd.

Okoliczności te odwołująca potwierdziła słuchana w charakterze strony na rozprawie w dniu 3 czerwca 2015 r.

Przekonujące są ponadto relacje ubezpieczonej, która zeznając podała, że po otrzymaniu orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 18 lutego 2015 r. nie była w stanie przeanalizować całej sytuacji, gdyż źle się czuła, bo przyjmuje leki, które powodują zaburzenia koncentracji, pamięci i bóle głowy. Biorąc pod uwagę zdiagnozowane u odwołującej schorzenia i stan jej zdrowia (zakwalifikowany jako całkowita niezdolność do pracy) taki argument jest ważki i Sąd go podzielił.

W okolicznościach sprawy uznać zatem należało, że wniesienie przez odwołującą sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 18 lutego 2015 r. po terminie nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych.

Jako sprzeciw należy potraktować wniosek, który odwołująca złożyła w organie rentowym w dniu 30 marca 2015 r. (o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika do komisji lekarskiej).

Konsekwencją powyższego musi być uchylene zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 20 marca 2015 r., przekazanie sprawy do rozpoznania organowi rentowemu i umorzenie postępowania.

Po przekazaniu sprawy organowi rentowemu, o stanie zdrowia ubezpieczonej wypowie się komisja lekarska ZUS. Orzeczenie komisji lekarskiej będzie stanowiło podstawę do wydania przez ZUS nowej decyzji w sprawie wniosku odwołującej o prawo do renty rodzinnej po zmarłym ojcu. Od decyzji tej, służyć będzie ubezpieczonej, na ogólnych zasadach odwołanie do sądu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w punktach 1 i 2 postanowienia na podstawie art. 477⁹ § 3¹ zdanie drugie k.p.c.